

**17 januari
2018**

Onderzoek: 'Donorwet'

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 60 procent van de panelleden.

Donorwet

17 januari 2018

Over het onderzoek

Aan het onderzoek deden 27.892 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is gehouden op 17 januari 2018. Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Rozemarijn Lubbe (Rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl)

1. Samenvatting

In 2016 werd de donorwet aangenomen door de Tweede Kamer met een nipte meerderheid. Het Opiniepanel peilde toen een bescheiden draagvlak: 52% was vóór. Woensdag, twee weken voordat de wet ter stemming komt in de Eerste Kamer, hebben we dezelfde peiling gehouden. Het draagvlak is nu iets groter: 55% vindt de wet een goed idee, 39% is tegen.

Voorstanders hebben duidelijke redenen: "Dit gaat mensen op de wachtlijsten helpen en levens redden." En velen melden ons ook: "Als je zelf organen wilt ontvangen, dan moet je ook bereid zijn ze te geven." Tegenstanders zijn bang dat als je geen reactie geeft, je lichaam als het ware de overheid toebehoort. En daar willen ze niets mee te maken hebben. "Ik wil zélf bepalen wat er met mijn lichaam gebeurt en daar op geen enkele wijze toe gedwongen worden", zeggen zij.

GroenLinks twijfelt

De Eerste Kamer beslist over enkele weken. Partijen als de VVD, het CDA en GroenLinks spelen daar een belangrijke rol. VVD, de grootste partij in de Eerste Kamer stemde in 2016 in de Tweede Kamer verdeeld. De VVD-kiezers zijn in meerderheid voor, 62%. Het CDA stemde in de Tweede Kamer tegen. De CDA-kiezers in ons onderzoek zijn diep verdeeld over deze wet: 48% vóór en 44% tegen. En hoewel GroenLinks in 2016 vóór de wet stemde zouden enkele GroenLinks-senatoren nu aarzelen. Hun kiezers doen dat niet. Een overtuigende 78% zegt 'ja' tegen deze wet.

Bij de PVV zien we vooral tegenstanders van de wet (61%). De voorstanders zitten bij D66 (83%), SP (57%) en PvdA (73%). De Christen Unie is verdeeld: 50% is tegen, 42% is voor.

2. Draagvlak voor de donorwet

Nieuw donorsysteem?

In 2016 heeft de Tweede Kamer een donorwet aangenomen. De wet moet de komende weken worden goedgekeurd door de Eerste Kamer. Als dat gebeurt verandert ons systeem van orgaandonatie.

Op dit moment bent u alleen donor als u dat zelf laat registreren in het Donorregister. Als de nieuwe wet in werking treedt, krijgt iedereen een oproep thuis met de vraag om te laten vastleggen of hij wel, of geen donor wil zijn. Als iemand na herhaalde oproepen niet reageert, wordt aangenomen dat deze persoon 'geen bezwaar' heeft en wordt hij geregistreerd als donor. Die registratie kan op ieder moment nog gewijzigd worden. Nabestaanden kunnen ook nog protest aantekenen.

Sommige partijen zien het nieuwe systeem als oplossing om wachtlijsten terug te dringen. Maar er zijn ook partijen die twifelen aan de effectiviteit ervan, of die vinden dat iedereen altijd zelf moet kunnen beslissen wat er met zijn lichaam gebeurt.

Bent u voor of tegen deze nieuwe donorwet?

Ik ben voor (55%)

Ik ben tegen (39%)

Weet niet / geen mening (6%)

Voorstanders van de nieuwe donorwet geven de volgende reacties:

"Je wil toch ook zelf ontvangen als het nodig is? Zo ja, dan moet je ook donor zijn. En als je dat niet wil dan moet je dat even via een formulier aangeven."

"Mensen zijn simpelweg vaak te lui om zich te registreren. Nu je min of meer standaard donor wordt, tenzij je je afmeldt, heb je enerzijds de vrijheid dat je het niet hoeft te worden, maar anderzijds maximaliseer je de donorpool wel."

"Als je het recht hebt van anderen organen te ontvangen heb je ook de plicht organen te moeten geven."

Tegenstanders van de nieuwe donorwet geven de volgende reacties:

"Je zou je organen niet 'per ongeluk' moeten kunnen doneren alleen maar omdat je door wat voor omstandigheid dan ook geen formulier hebt ingevuld. Dit kan allerlei oorzaken hebben: nog geen tijd gehad, analfabetisme, Nederlandse taal niet machtig, psychische aandoening, laag IQ, etc."

"Naar mijn mening druist dit in tegen de onaantastbaarheid van het menselijk lichaam (art. 11 Grondwet). Dat recht geldt ook wanneer iemand is overleden. Het systeem gaat ervan uit dat mensen zichzelf uit moeten schrijven, anders komen de organen toe aan iemand anders. Dat gaat naar mijn mening te ver."

"Ik vind het een keuze van mensen zelf, die zij actief moeten maken."

Stimuleren van meer aanmeldingen vind ik wel een goed idee. Bijvoorbeeld door er naar te vragen bij het verlengen van een paspoort of rijbewijs, of bij een verhuizing."

GroenLinks, het CDA en de VVD spelen een belangrijke rol bij het aannemen of afwijzen van de donorwet in de Eerste Kamer. Bij hun achterbannen is het draagvlak voor de wet als volgt:

VVD: (62% voor, 33% tegen, 5% weet niet / geen mening)

CDA: (48% voor, 44% tegen, 8% weet niet / geen mening)

GroenLinks: (78% voor, 18% tegen, 4% weet niet / geen mening)

